

Galapagos- oyggjarnar í Nóatúni

Í kvöld kl. 20.00
fyrilestur á Fiskirannsóknarstovuni í
Nóatúni

Í kvöld kl. 20.00 heldur Dánjal Petur Højgaard, lívfrøðingur, fyrilestur á Fiskirannsóknarstovuni í Nóatúni undir heitinum: Galapagos-oyggjarnar - Eitt alfríðað øki við sermerktum plantu- og djóralívi.

Í 1991 skipaðu lívfrøði-lesandi á Fróðskaparsetrinum saman við Føroya Fólkháskúla og øðrum áhugadum fyri námsferð til Galapagos-oyggjarnar og fyrilestrahaldarin var ein av luttakarunum á hesi ferð.

Oyggjarnar vórðu í 1959 gjørdar heimsnáttúru-park - eitt alfríðað øki, vegna sera sjáldsamt plantu- og djóralívi.

»Las Islas Encantadas« - »Gandaðu Oyggjarnar« kallaðu spanskitalandi sjómenn henda oyggjabólk í Kyrrahavinum. Grundin var serliga teir hørdi, óútroknligu streymarnir kring oyggjarnar - og ikki minst: tey mongu serstøku dýrinu á oyggjunum. Seinni varð navnðið broytt til »Galapagos«, ið merkir skjaldaboka.

Greitt verður frá uppruna, søgu og um lívið í oyggjunum og sjónum - serliga um dýrinu - og samanberingar verða gjørdar við føroysk víðurskipti og nomið verður við, hvat fæst burtur úr tilílkari ferð til ein lívfrøðiligan ævintýrheim.

Fyrilestur er almennur. (Ætlaði fyrilesturinn um »Plantufrøðiligar rannsóknir« er útsettur til várs).

Fólk kunnu ikki spenna lífveimina enn meira

- Húsaprísirnir fara enn longri niður
- Væl fleiri fara á tvang
- Livifóturin lækkar enn meira
- Húsabygging steðgar so gott sum heilt
- Í ávísum fòrum er tryggin hjá peningastovnunum í vanda.

Hesi eru nøkur av sjónarmiðunum hjá teimum innan føroyska fíggjarheimin

Tað er lítið sum bendir á, at tað verður lættari at vera fýroyingur eina styri ella longri tíð framyvir. Landið skal hava fleiri krónur í kassan, og hesar skulu partvíst koma frá skattgjalddarunum. Momsurin fer at gera gerðandisdagin dýrari, og politikarar tosa nú av álvara um at lønin skal skerjast. Harafrat gerast alt fleiri arbeiðsleys. Undir øllum umstøðum er lítið at ivast í, at reallønin minskar, - tað vera færri krónur eftir í kassanum hjá hvørjum húski eftir at fòstu útreiðslurnar eru

tíknar frá, um talan er um avlop yvirhøvur.

Men hvussu mikið eru fólk fýr fyri at spenna lífveimina inn aftrat? Hendan spurningur hava vit sett fólki innan føroyska peningahheimin.

Fleiri skylda

Eyðun á Rógvu Olsen, stjóri í Føroya Sparikassa sigur, at lítið er at ivast í, at tíðirnar verða enn truplari enn tær eru í dag, men sera torført er at gera sær tankar um júst hvussu verður. Tað velst millum anað um hvussu komandi fíggjarløg fer at siggja út. Hvussu fiskiskapurin verður, hvussu fer at gangast við fiskatilvirkingini, útflutninginum o.s.f. Men higartil hava fólk gjørt sítt ítarsta at góldið rentur av avdrátt, sigur sparikassastjórinn. Hann leggur tó aftrat, at í seinastuni hava tey í Sparikassanum merkt ein ávísan vøkstur í eftirstøðum.

Fleiri á tvang

-At fólk gera tað tey kunnu fyri at sleppa undan at missa hús og heim er heilt greitt, men vit mugu siggja í eyguni, at øll fara ikki at klára tað. Helst fara væl fleiri hús á tvang framyvir, livifóturin lækkar, bygging fer so gott sum at steðga heilt upp, og húsaprísurin fellur enn meira, heldur Eyðun á Rógvu Olsen. Hann heldur, at sethús framhaldandi

vera söluvør, men fyri lægri prís. Sparikassastjórinn heldur ikki, at Sparikassin kann rokna við at missa nógv við tvangssølum, tí Sparikassin eigur ikki meira enn millum 30 og 40 prosent av samlaða húsaprísinum.

Onkur fer tó at missa. Tapini verða serliga upp á tey dýraru húsini, sum í prísir eru fallin eini 30 prosent niður um tað, fólk skylda í teimum. Hesin parturin av tryggin er heilt burtur í dag, sigur Eyðun á Rógvu Olsen.

-Tey eru alt fleiri, sum koma í ta støðu, at hvør dagur er ein kampur at yvirleva fíggjarliga, og tí er lítið skilagott at leggja fleiri byrðar á hesi fólk, heldur Eyðun á Rógvu Olsen.

Á markinum

Flestu sethúsálánini í Sjóvinnubankanum verða góldin til tíðina, og eftirstøðan er ikki stórvegis øðrvísi enn hon hevur verið seinastu árin. Men hvussu útlitini eru, ivast eisini Helgi Brekku í. Hann umsitur privatlánini í Sjóvinnubankanum.

Lítið skilagott at leggja fleiri byrðar á fólk, heldur Eyðun á Rógvu Olsen

Alt fleiri nýðast nú eftir teimum seinastu oyrunum. Myndin er úr ársfrágreiðing hjá Føroya Banka

Laga seg eftir umstøðum

Í Føroya Banka umsitur Martin Jacobsen sethúsálánini. Hann letur væl at hvussu fólk greiða sínar skyldur við sethúsálánunum, og heldur fyri, at fólk hava dugað væl at laga seg eftir broyttu umstøðunum. Men nú eru mong so hart kroyst fíggjarliga, at tey neyvan klára fleiri byrðar, heldur Martin Jacobsen.

Umboðini fyri allar triggjar peningastovnamar, vit tosaðu við siga, at broytast umstøðurnar hjá fólki, soleiðis at tey hava ilt við at klára seg, eiga tey at vanda sær til sín peningastovn sum skjótast. Tá er stórri møguleiki fyri at ein loysn kann finnast.

tór.

-Er ein realistiskur møguleiki fyri at fólk klára tað, um tey fáa umfíggja síni lán, so verður tað roynt, sigur Helgi Brekku